

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 235/2024-40

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **INSOLVENCY SOLUTIONS, k.s.**, Skalná 9, Bratislava, IČO 48 003 506, zastúpenej Advokátska kancelária FARDOUS PARTNERS s.r.o., Hlavná 6, Šaľa, proti uzneseniu Okresného súdu Nitra sp. zn. 20OdK/54/2022 z 31. januára 2024, sp. zn. 20OdK/138/2023 z 31. januára 2024, sp. zn. 32OdK/245/2018 z 1. februára 2024, sp. zn. 20OdK/200/2023 z 31. januára 2024, sp. zn. 20OdK/211/2023 z 31. januára 2024, sp. zn. 32OdK/94/2023 z 29. januára 2024, sp. zn. 20OdK/248/2023 z 31. januára 2024, sp. zn. 32OdK/58/2023 z 29. januára 2024, sp. zn. 23OdK/51/2021 z 29. januára 2024, sp. zn. 32OdK/3/2018 z 30. januára 2024, sp. zn. 23OdK/109/2023 z 29. januára 2024, sp. zn. 23OdK/134/2022 z 29. januára 2024, sp. zn. 30Odk/153/2022 z 30. januára 2024, sp. zn. 23OdK/237/2021 z 29. januára 2024, sp. zn. 27OdK/127/2022 z 30. januára 2024, sp. zn. 23OdK/217/2022 z 29. januára 2024, sp. zn. 29OdK/291/2020 z 29. januára 2024, sp. zn. 28OdK/17/2023 z 1. februára 2024, sp. zn. 28OdK/36/2022 z 1. februára 2024, sp. zn. 29OdK/202/2022 z 29. januára 2024, sp. zn. 28OdK/48/2023 z 1. februára 2024, sp. zn. 29OdK/166/2022 z 29. januára 2024, sp. zn. 28OdK/222/2022 z 1. februára 2024, sp. zn. 29OdK/91/2022 z 29. januára 2024, sp. zn. 28OdK/223/2021 z 1. februára 2024, sp. zn. 28OdK/258/2022 z 1. februára 2024 a sp. zn. 29OdK/16/2023 z 29. januára 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 20OdK/54/2022 z 31. januára 2024, sp. zn. 20OdK/138/2023 z 31. januára 2024, sp. zn. 32OdK/245/2018 z 1. februára 2024, sp. zn. 20OdK/200/2023 z 31. januára 2024, sp. zn. 20OdK/211/2023 z 31. januára 2024, sp. zn. 32OdK/94/2023 z 29. januára 2024, sp. zn. 20OdK/248/2023 z 31. januára 2024, sp. zn. 32OdK/58/2023 z 29. januára 2024, sp. zn. 23OdK/51/2021 z 29. januára 2024, sp. zn. 32OdK/3/2018 z 30. januára 2024, sp. zn. 23OdK/109/2023 z 29. januára 2024, sp. zn. 23OdK/134/2022 z 29. januára 2024, sp. zn. 30Odk/153/2022 z 30. januára 2024, sp. zn. 23OdK/237/2021 z 29. januára 2024, sp. zn. 27OdK/127/2022 z 30. januára 2024, sp. zn. 23OdK/217/2022 z 29. januára 2024, sp. zn. 29OdK/291/2020 z 29. januára 2024, sp. zn. 28OdK/17/2023 z 1. februára 2024, sp. zn. 28OdK/36/2022 z 1. februára 2024, sp. zn.

29OdK/202/2022 z 29. januára 2024, sp. zn. 28OdK/48/2023 z 1. februára 2024, sp. zn. 29OdK/166/2022 z 29. januára 2024, sp. zn. 28OdK/222/2022 z 1. februára 2024, sp. zn. 29OdK/91/2022 z 29. januára 2024, sp. zn. 28OdK/223/2021 z 1. februára 2024, sp. zn. 28OdK/258/2022 z 1. februára 2024 a sp. zn. 29OdK/16/2023 z 29. januára 2024 **bo**lo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Uznesenie Okresného súdu Nitra sp. zn. 20OdK/54/2022 z 31. januára 2024, sp. zn. 20OdK/138/2023 z 31. januára 2024, sp. zn. 32Odk/245/2018 z 1. februára 2024, sp. zn. 20OdK/200/2023 z 31. januára 2024, sp. zn. 20OdK/211/2023 z 31. januára 2024, sp. zn. 32Odk/94/2023 z 29. januára 2024, sp. zn. 20OdK/248/2023 z 31. januára 2024, sp. zn. 32Odk/58/2023 z 29. januára 2024, sp. zn. 23Odk/51/2021 z 29. januára 2024, sp. zn. 32Odk/3/2018 z 30. januára 2024, sp. zn. 23Odk/109/2023 z 29. januára 2024, sp. zn. 23Odk/134/2022 z 29. januára 2024, sp. zn. 30Odk/153/2022 z 30. januára 2024, sp. zn. 23Odk/237/2021 z 29. januára 2024, sp. zn. 27Odk/127/2022 z 30. januára 2024, sp. zn. 23Odk/217/2022 z 29. januára 2024, sp. zn. 29OdK/291/2020 z 29. januára 2024, sp. zn. 28OdK/17/2023 z 1. februára 2024, sp. zn. 28OdK/36/2022 z 1. februára 2024 sp. zn. 29OdK/202/2022 z 29. januára 2024, sp. zn. 28OdK/48/2023 z 1. februára 2024, sp. zn. 29OdK/166/2022 z 29. januára 2024, sp. zn. 28OdK/222/2022 z 1. februára 2024, sp. zn. 29OdK/91/2022 z 29. januára 2024, sp. zn. 28OdK/223/2021 z 1. februára 2024, sp. zn. 28OdK/258/2022 z 1. februára 2024 a sp. zn. 29OdK/16/2023 z 29. januára 2024 **z r u š u j e**.

3. Okresný súd Nitra **je p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **1 285,13 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti ústavným sťažnosťami **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnými sťažnosťami doručenými ústavnému súdu 2. apríla 2024 (Rvp 897/2024 až Rvp 923/2024) domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy, práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami okresného súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje

zrušiť napadnuté uznesenia, priznať finančné zadost'učinenie 10 000 eur (v každom jednotlivom prípade) a náhradu trov konania.

2. Sťažovateľka je právnická osoba, ktorá je zapísaná v zozname správcov vedenom Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Podaním z 20. decembra 2023 požiadala ministerstvo o vyčiarknutie zo zoznamu správcov z oddielu správcov pre fyzické osoby. Podľa oznámenia o vykonaní zmien v zozname správcov bola zmena vykonaná k 16. januáru 2024.

3. Po tejto zmene vydal okresný súd napadnuté uznesenia, ktorými v konaniach, v ktorých bola do toho času sťažovateľka ustanoveným správcom a v ktorých úpadcom bola fyzická osoba, odvolal sťažovateľku z funkcie správcu konkurznej podstaty s odkazom na § 166j ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“), podľa ktorého správcu súd odvolá, ak opakovane alebo závažne porušil svoje povinnosti alebo mu vo výkone funkcie bráni zákonná prekážka. Vyčiarknutie z oddielu zoznamu správcov pre fyzické osoby teda považoval za zákonnú prekážku, ktorá ďalej bránila sťažovateľke vo výkone funkcie správcu v napadnutých konaniach.

4. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 235/2024-21 z 25. apríla 2024 veci sťažovateľky vedené pod Rvp 897/2024 až Rvp 923/2024 spojil na spoločné konanie, sťažnosti prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu a na návrh sťažovateľky odložil vykonateľnosť napadnutých uznesení až do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka namieta nesprávnosť až arbitrárnosť napadnutých rozhodnutí, čo spôsobuje ich nespravodlivosť a zakladá porušenie jej práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces.

6. Argumentuje tým, že to, že sa nechala dobrovoľne vyčiarknuť zo zoznamu správcov pre oddiel fyzických osôb, jej nebráni vo výkone funkcie správcu konkurznej podstaty. Neznamená to, že mala byť odvolaná z funkcie správcu pre konania, v ktorých bola ustanovená pred týmto vyčiarknutím. Jednoducho povedané, takéto vyčiarknutie má za následok len to, že sťažovateľke nebudú konkurzné súdy pridelať ďalšie konania týkajúce sa fyzických osôb, avšak nie je daný dôvod, aby nemohla byť správcom v už pridelených konaniach. Na podporu svojich tvrdení kontaktovala ministerstvo, ktoré jej názory potvrdilo.

7. Čo sa má na mysli pod pojmom „zákonná prekážka“ v zmysle § 166j ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, podľa sťažovateľky nevedno. Avšak zo zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správcoch“) možno vyčítať niektoré situácie, keď zákon ráta s tým, že správca konkurznej podstaty nemôže vykonávať správcovskú činnosť, napríklad v prípade pozastavenia jeho činnosti. To však nie je prípad sťažovateľky.

8. Analogicky poukazuje na situáciu, keď sa v roku 2022 novelizoval zákon o správcoch a vytvoril tri oddiely správcov – okrem dovtedy existujúceho oddielu správcov pre fyzické osoby a právnické osoby aj oddiel špeciálnych správcov. Podľa § 50 ods. 2 zákona o správcoch je správca oprávnený

dokončiť veci, v ktorých bol ustanovený do funkcie, aj po jeho vyčiarknutí z oddielu špeciálnych správcov podľa odseku 1, ak je zapísaný v zozname správcov.

9. Požadované finančné zadost'učinenie odôvodňuje tým, že napadnuté rozhodnutia spôsobili, že viac nemôže pokračovať vo svojej hlavnej zárobkovej činnosti.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

10. Okresný súd považoval za preukázané, že sťažovateľka bola vyčiarknutá z oddielu správcov pre fyzické osoby, čo považoval za prekážku, ktorá bráni správcovi naďalej vykonávať jeho funkciu vo veciach oddĺženia fyzických osôb. Podľa § 20a písm. b) vety za bodkočiarkou zákona o správcoch je jedným zo zákonných predpokladov výberu správcu v konaní o oddĺžení zapísanie správcu v zozname správcov pre fyzické osoby. Pokiaľ v tomto zozname nie je zapísaný, ide o zákonnú prekážku, pre ktorú nemôže byť v konaní o oddĺžení fyzickej osoby ustanovený do funkcie správcu.

11. Ďalej súd poukazuje na to, že zákonodarca v novele zákona o konkurze a reštrukturalizácii neriešil postavenie správcu, ktorý bol po svojom ustanovení za správcu v konaní o oddĺžení vyčiarknutý z oddielu správcov pre fyzické osoby, teda nepostupoval obdobne ako pri špeciálnych správcoch. Ak tak neurobil, podľa okresného súdu je zrejmé, že vyčiarknutím správcu z oddielu pre fyzické osoby nastala na strane správcu zákonná prekážka, ktorá mu bránila, aby vykonával funkciu správcu v konaniach napadnutých ústavnými sťažnosťami. Aj v prípade vyhovenia ústavným sťažnostiam považuje okresný súd priznanie finančného zadost'učinenia za nedôvodné a ničím nepodložené, a to aj s ohľadom na priznaný odklad vykonateľnosti napadnutých uznesení.

12. Podľa sťažovateľky sú podané ústavne sťažnosti naďalej dôvodné a argumentácia porušovateľa v jeho vyjadreniach žiadnym spôsobom nevyvracia sťažovateľkinu argumentáciu uvedenú v ústavných sťažnostiach.

13. Na strane sťažovateľky nie sú dané prekážky, ktoré by jej bránili vo vykonávaní funkcie správcu. Sťažovateľka požiadala výlučne o vyčiarknutie z oddielu správcov pre fyzické osoby, a teda je naďalej zapísaná v zozname správcov pre právnické osoby. Zápis v príslušnej evidencii (zozname) správcov je predpokladom pre ustanovenie do funkcie správcu, nie však predpokladom na odvolanie z funkcie správcu.

14. Argumentácii sťažovateľky svedčí okrem iného aj stanovisko ministerstva ako orgánu dohľadu nad správcami, podľa ktorého *„Záverom uvedeného bolo, že Ministerstvo nepovažuje vyčiarknutie iba z jedného oddielu zoznamu správcov, za takú prekážku, ktorá by nedovoľovala dokončiť sťažovateľovi konania, v ktorých doteraz vystupoval ako správca konkurznej podstaty.“*

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Sťažovateľka bola na základe svojej vlastnej žiadosti vyčiarknutá z oddielu zoznamu správcov pre fyzické osoby (aj naďalej zostala zapísaná v zozname správcov v oddiele správcov pre právnické osoby). Okresný súd túto skutočnosť vyhodnotil ako zákonnú prekážku, pre ktorú sťažovateľku odvolal z funkcie správcu v napadnutých konaniach v zmysle § 166j ods. 1

poslednej vety zákona o konkurze a reštrukturalizácii, podľa ktorého súd správcu odvolá, ak opakovane alebo závažne porušil svoje povinnosti alebo mu vo výkone funkcie bráni zákonná prekážka. Podstatou ústavnej sťažnosti je zodpovedanie otázky, či bolo toto posúdenie správne – teda, či dobrovoľné vyčiarknutie správcu z jedného oddielu zoznamu správcov (teda nie úplné vyčiarknutie zo zoznamu správcov) tvorí zákonnú prekážku pre ďalší výkon správcovskej činnosti v už pridelených, ale neukončených veciach.

16. K rozčleneniu správcov došlo na základe zákona č. 72/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 72/2013 Z. z.“), a to na oddiel reštrukturalizačných správcov, oddiel konkurzných správcov pre právnické osoby a oddiel konkurzných správcov pre fyzické osoby. Uvedené má podľa dôvodovej správy umožniť správcovi „... vykonávať iba tú agendu, o ktorú majú záujem“. V nadväznosti na túto zmenu „pribudol“ do zákona o správcoch § 26 ods. 4, podľa ktorého na základe písomnej žiadosti správcu ministerstvo vyčiarkne správcu z oddielu zoznamu správcov, ktorý uviedol v žiadosti. Možno konštatovať, že k vyčiarknutiu správcu iba z jedného oddielu zoznamu správcov môže dôjsť len dobrovoľne (ak dôjde k porušeniu povinností na strane správcu alebo nastane iný dôvod, pre ktorý je potrebné správcu zo zoznamu správcov vyčiarknuť, správca bude vyškrtnutý zo zoznamu správcov ako takého, nie iba z konkrétneho oddielu).

17. Pravdou je (a na tom sa zhodnú obe strany), že zákon o konkurze a reštrukturalizácii zákonnú prekážku nedefinuje ani bližšie nešpecifikuje. Výkladom ale možno dospieť k záveru, že poukazuje na také situácie, ktoré vylučujú výkon funkcie správcu (a to buď plošne, alebo v konkrétnom prípade). Príkladom je vylúčenie správcu zo správcovskej činnosti v konkrétnej veci pre zaujatosť (§ 4 zákona o správcoch) alebo pozastavenie výkonu správcovskej činnosti ako takej (§ 25 ods. 8 zákona o správcoch). Podľa právneho názoru ústavného súdu teda pôjde o také prípady, keď je vylúčené, aby mohol správca ďalej vykonávať správcovskú činnosť, pretože by to mohlo mať nepriaznivé dôsledky na spravovaný subjekt, a to či už pre nedostatok odbornej spôsobilosti, nedostatok nestrannosti alebo také správanie správcu, ktoré je dôvodom na vyvodenie sankcií vo vzťahu k správcovi.

18. Javí sa, že dobrovoľné vyčiarknutie z niektorého z oddielov zoznamu správcov (v zmysle § 26 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii) medzi takéto situácie nepatrí. S ohľadom na dobrovoľnosť výmazu, ako aj zmysel tohto úkonu (pozri dôvodová správa k zákonu č. 72/2013 Z. z.) možno povedať, že taký úkon znamená len to, že sa správca rozhodol venovať len jednej z oblastí – nič viac a nič menej. Na podporu tohto tvrdenia ústavný súd poukazuje na to, že požiadavky na odbornú spôsobilosť správcov fyzických aj právnických osôb sú v zmysle zákona o správcoch totožné (nevyžadujú sa osobitné skúšky ani iné odborné znalosti či praktické skúsenosti).

19. Pokiaľ má byť argumentom na odvolanie správcu z funkcie skutočnosť, že za správcu v konkrétnej veci možno ustanoviť len takého správcu, ktorý je zapísaný v konkrétnom oddiele zoznamu správcov, aj toto ustanovenie je potrebné vykladať s ohľadom na účel a zmysel zmien zavedených zákonom č. 72/2013 Z. z. Začlenenie správcov do samostatných oddielov má zabezpečiť, aby vykonávali len tú agendu, o ktorú majú záujem – ustanovenie § 20a písm. b)

zákona o správcoch teda „chráni“ správcov, nie spravované osoby. Zároveň z tohto ustanovenia podľa ústavného súdu vyplýva len to, že pokiaľ konkrétny správca nie je v konkrétnom oddiele zoznamu správcov zapísaný v čase výberu správcu, potom nemôže byť do funkcie správcu ustanovený. Nevyplýva však z neho, že správca musí byť v konkrétnom oddiele zoznamu správcov zapísaný po celú dobu trvania konkrétneho konkurzného konania (musí však stále byť správcom).

20. Obe strany poukazujú na prechodné ustanovenie zákona č. 111/2022 Z. z. o riešení hroziaceho úpadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v ktorom bola riešená pozícia špeciálnych správcov. Podľa § 50 ods. 2 tohto zákona mohol správca dokončiť veci, v ktorých bol ustanovený do funkcie, aj po jeho vyčiarknutí z oddielu špeciálnych správcov podľa odseku 1, ak je zapísaný v zozname správcov. Ústavný súd vo vzťahu k tomuto ustanoveniu dáva za pravdu sťažovateľke, a totiž v tom, že absenciu takého prechodného ustanovenia vo vzťahu k zmenám zavedeným zákonom č. 72/2013 Z. z. nemožno vykladať na ťarchu sťažovateľky – nemožno automaticky predpokladať, že ak by zákonodarca mal takú úpravu v úmysle, tak by takéto ustanovenie bolo obsiahnuté aj v zákone č. 72/2013 Z. z. (keď už pre nič iné, ústavný súd poukazuje na to, že zákon č. 72/2013 Z. z. bol prijatý skôr, teda pravdepodobnejšia je tá verzia, že zákonodarca dospel k záveru, že také ustanovenie v zákone č. 72/2013 Z. z. chýbalo). Toto ustanovenie, naopak, podľa ústavného súdu len potvrdzuje, čo ústavný súd už konštatoval, a totiž, že dobrovoľné vyčiarknutie z konkrétneho oddielu zoznamu správcov neznamená zákonnú prekážku pre ďalší výkon správcovskej činnosti v už začatých, ale ešte neukončených konaniach – jednoducho preto, že na to nie je dôvod.

21. V neposlednom rade je potrebné poukázať na jednu zo základných zásad právneho štátu vyjadrenú v čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa ktorého môžu štátne orgány konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa názoru ústavného súdu neexistuje zákonná opora pre to, aby mohol súd odvolať z funkcie v konkrétnom prípade správcu len preto, že sa ten rozhodol vykonávať správcovskú činnosť len v jednej z oblastí konkurzného konania.

22. S ohľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že okresný súd zvolil formalistický postup a taký výklad zákona o správcoch, ktorý je v rozpore s účelom a zmyslom zmien, ktoré so sebou priniesol zákon č. 72/2013 Z. z.. Nesprávnou (až svojvoľnou) aplikáciou právneho predpisu (zákona o správcoch) porušil právo sťažovateľky na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a na spravodlivý súdny proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru).

23. Pre komplexnosť posúdenia ústavnej sťažnosti ústavný súd uvádza, že aj napriek strohému odôvodneniu napadnutých uznesení bolo zrejmé, z akého dôvodu okresný súd k rozhodnutiam pristúpil, čo je napokon účelom a podstatou samotného práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia – aby sa účastník konania dozvedel, prečo bolo rozhodnutie prijaté. Ústavný súd pritom prihliadal aj na neskôr doručené vyjadrenie okresného súdu samotnej sťažovateľke, v ktorom svoje stanovisko vyjadril obsiahnejším spôsobom. Porušenie práv sťažovateľky preto v nedostatočnom odôvodnení nevhliadol a v tejto časti podaných ústavným sťažnostiam nevyhovel.

24. Ústavný súd už v minulosti konštatoval, že správca konkurznej podstaty je subjektom práva na podnikanie (III. ÚS 355/2016). V porovnaní s podnikateľmi v iných ekonomických odvetviach však podlieha podstatne rozsiahlejším obmedzeniam, pričom špecifikom jeho postavenia je, že prístup k získavaniu dobier je determinovaný rozhodnutím konkurzného súdu o ustanovení do funkcie správcu, ale rovnako aj o jeho odvolaní z tejto funkcie. Len na základe rozhodnutia

konkurzného súdu nadobúda správca prístup k výkonu činnosti, ktorá zakladá jeho nárok na odmenu, alebo takýto prístup stráca. Preto ústavnú akceptovateľnosť rozhodnutia konkurzného súdu o odvolaní konkrétnej osoby z funkcie správcu podstatne podmieňuje kvalita takého rozhodnutia z hľadiska základného práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť osoby, ktorá o funkciu správcu má záujem (pozri III. ÚS 355/2016). Vzhľadom na ústavným súdom konštatované porušenie práva sťažovateľky na súdnu ochranu zo strany okresného súdu rozhodnutiami o jej odvolaní z funkcie správcu konkurznej podstaty je potrebné konštatovať nielen porušenie jej práv procesného charakteru, ale aj základných práv hmotnej podstaty zaručených čl. 35 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy.

25. Podľa § 133 ods. 2 prvej vety zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. V okolnostiach posudzovanej veci bolo podstatné, že zo strany okresného súdu išlo o rozhodnutia vydané súdom bez toho, aby ich vydanie zákon predpokladal – inými slovami, vec nie je potrebné vrátiť na ďalšie konanie, pretože o odvolaní sťažovateľky z funkcie správcu vôbec nebolo potrebné rozhodovať a k náprave dôjde už tým, že budú napadnuté rozhodnutia okresného súdu zrušené. Napokon, sťažovateľka (správne) ani vrátenie veci okresnému súdu nepožadovala.

26. Pokiaľ ide o požadované finančné zadosťučinenie, ústavný súd sa stotožnil s právnym názorom okresného súdu, ktorý poukázal na odložení vykonateľnosť napadnutých uznesení. Vychádzal pritom zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia tohto základného práva, prípadne zrušenie namietaného rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie (m. m. IV. ÚS 210/04). V tomto prípade považoval ústavný súd vyslovenie porušenia práv sťažovateľky a zrušenie napadnutých rozhodnutí za dostačujúce a finančné zadosťučinenie preto nepriznal.

V.

Trovy konania

27. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 1 285,13 eur.

28. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu a vyjadrenie k stanovisku okresného súdu). Ústavný súd priznal náhradu trov konania len za jednu ústavnú sťažnosť, keďže išlo o obsahovo totožné ústavné sťažnosti (líšiace sa len číslami konania). Pretože právny zástupca sťažovateľky je platcom DPH, celková hodnota

náhrady trov právneho zastúpenia priznanej sťažovateľke predstavuje spolu 1 285,13 eur vrátane DPH.

29. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu